

או חברותא, או...

השבוע אמר לי החברותא שלי: היום אנו מציינים אירוע היסטורי. התחלתי להעביר בראשי את האירועים של השבוע, יארצייטים, ימי הולדת וזיכרון, ולא עלה במוחי אירוע היסטורי מיוחד. שאלתי אותו: מה כוונתו, ולאיזה אירוע היסטורי הוא מכוון. ענה לי החברותא: השבוע סיימנו מחצית ממסכת יבמות. במילים אחרות, **חצי ממסכת יבמות בידינו !!!**

באותו רגע חשבתי לעצמי שני דברים: א. לגופם של דברים, אודות משמעות סיום מחצית ממסכת יבמות. מסכת שעוסקת בענייני צרות, וצרות של צרות (במובן הצר ויש שיאמרו ה"רחב" של המילה...) והסתעפויות משפחתיות רבות. הזדמנות טובה לעודד את מי שממשיך ומתמיד במסגרת המפעל האדיר "דף יומי", גם לאחר ה"חגיגה" של סדר מועד..., בדגש על המפנים זמן ללימוד לאחר יום עבודה עמוס ומפרך. להם ולשכמותם אני אומר: **ראו, חצי מסכת כבר בידינו**, אנו בחצי הדרך לכיבוש הפסגה.

ב. מעבר לדברים עצמם, חשבתי על מעלותיה ויתרונותיה של החברותא, שכן ההארה / הערה שאמר החברותא שלי אינה תגלית מיוחדת או נדירה, אלא חשיפת מציאות שלא שמתי אליה לב. וזה **יתרונה של החברותא**, שבן הזוג **מאיר את עיני רעהו באמצעות הארות**, כמו גם **מעורר באמצעות הערות**. וכבר עמדו חז"ל על מעלת הלימוד בחברותא באמרו: "הסכת - עשו כתות וכתות ועסקו בתורה, לפי שאין התורה נקנית אלא בחבורה" (ברכות סג ע"ב).

מהי 'חבורה'? מיעוטה של חבורה – שנים, שיושבים ולומדים. מקורה של המילה 'חברותא' בשפה הארמית ופירושה 'חברות', שמעידה על הפריה הדדית של איש לרעהו תוך כדי לימוד. ללמידה באמצעות חברותא ערך רב הן לימודי והן ערך קוגניטיבי, שנוצר בעיקר באמצעות משא ומתן בין שני הלומדים.

הבה נתבונן בדברי המהר"ל (נתיבות עולם, נתיב התורה פרק ו) שכותב: "וזה שיהיה **קנין התורה בחבורה**, שעל ידי חבורה קונה השכל הנבדל, **ואין דומה אל החכמה שהוא מתחכם מעצמו...**, רק השכל שהוא נקנה בחבורה השכל הזה נבדל לגמרי מן הגוף".

שנים היושבים ולומדים תורה יכולים להגיע בלימודם לישכל הנבדל, הישג כביר שהיחיד אינו יכול להשיגו. מה עושה את ההבדל בין לימוד תורה של יחיד לבין לימוד תורה בשנים? המבדיל ביניהם הוא **הדיבור**, שמסייע להוציא את המחשבה מהכח אל הפועל, ולהביאה לידי ביטוי.

זכורני, לפני כמה שנים ארגנתי סיור להכרת 'עולמה של תורה' עבור הקורס היוקרתי ביותר במערכת הביטחון, לקצינים בכירים (ברמת תת אלוף / תת ניצב) מכל זרועות הביטחון צה"ל, משטרה, שב"כ והמוסד. הבאתי אותם לישיבת חברון המעטירה, לאחר סיור בבית המדרש ולימוד קצר בחברותות, לצורך "טעימה קלה", נערכה שיחת סיכום עם ראש הישיבה, ובה הביעו המשתתפים תמיהה ופליאה

על שיטת הלימוד, ויותר מכך, על העובדה שבמהלך הסדר נוכחים בבית המדרש לכל היותר חמישה "אנשי צוות" - רמיי"ם / משיבים, ומאות התלמידים קונים את מרבית לימודם באמצעות החברות, ב"הפריה הדדית".

אכן זה כוחנו, זו גדולתנו. זו לא יבין זאת.

נסיים בהסברו של רש"י למשנה באבות (פ"ו מ"ו) העוסקת במ"ח קנייני תורה. אחד מארבעים ושמונה הקניינים שבהם נקנית התורה, הוא 'עריכת שפתים'. מבאר רש"י: "שאינו מגמגם בדברי תורה, אלא חותכן בלשון ומוציאן בפה, דאין דברי תורה מתקיימין אלא בהוצאת הפה".

הזדמנות טובה להתחבר לחברותא, שכן אמרו חז"ל כמסקנה מסיפורו המפורסם של חוני המעגל: "אמר רבא: היינו דאמרי אינשי: או חברותא או מיתותא" (תענית כג ע"א).

בכל מוצא"ש עולה לאתר מאמר, בנושא תקשורת עם הזולת.

ניתן להיכנס לקרוא או להוריד את המאמר בכתובת

<https://shaalti.co.il/?p=5723>

ניתן לקבל עדכון קבוע בקבוצה שקטה בוואטסאפ,

על כל מאמר שעולה, בקישור

<https://chat.whatsapp.com/HhZqHgHlPHz2I7nznqeJk>